

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСОБЛИВОСТІ СУПЕРВІЗІЇ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ»

Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Шифр та назва спеціальності	І10 Соціальна робота та консультування
Назва освітньо-професійної програми	Соціальна робота
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень
Кафедра	Публічного управління, адміністрування та соціальної роботи
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	вибіркова
Форма навчання	очна, заочна

Викладачі

Прізвище, ім'я, по батькові	Кравченко Мілена В'ячеславівна
Посада	професор кафедри
Науковий ступінь, вчене звання	Доктор наук з державного управління, професор
Електронна адреса	milena.ua@ukr.net
Телефон	0501706878
Посилання на профіль викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=51v9iUQAAAAJ https://orcid.org/0000-0003-4559-3033

	https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57207849305
Консультації	Чтв. 14:00-15:20
Загальна інформація про дисципліну	
Анотація до дисципліни	Навчальна дисципліна «Особливості супервізії у соціальній роботі» має теоретичну та практичну спрямованість щодо застосування сучасних знань у сфері соціальної роботи, підвищення рівня професійної компетентності майбутніх соціальних працівників та їх готовності кваліфіковано і майстерно виконувати свої професійні обов'язки.
Мета дисципліни	Формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок супервізії у соціальній роботі, оволодіння основними методами та інструментами розвитку основних компетенцій супервізії та подолання перешкод для ефективної супервізії з точки зору підлеглих та з точки зору керівників.
Завдання дисципліни	1. вивчення змісту та завдань супервізії у соціальній роботі; 2. набуття практичних умінь із застосування методів та інструментів розвитку основних компетенцій супервізії; 3. формування компетенцій подолання перешкод для ефективної супервізії з точки зору підлеглих та з точки зору керівників.
Пререквізити	Освітній компонент «Особливості супервізії у соціальній роботі» базується на вивченні дисциплін «Соціальна і гуманітарна політика», «Міжнародні стандарти та національне законодавство щодо забезпечення права людей на належний рівень життя», «Актуальні проблеми функціонування системи надання соціальних послуг», «Антикризовий менеджмент системи соціального захисту» та інших дисциплін.
Постреквізити	Дисципліна є базою при підготовці кваліфікаційної роботи та практичної діяльності у сфері соціальної роботи.

Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	Загальні компетентності: ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Спеціальні (фахові) компетентності: ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення. ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації, в тому числі на етапі раннього втручання. ФК 8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень. ФК 10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій. ФК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи. ФК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства. ФК 17. Здатність до планування, організації, координації, моніторингу соціальної роботи, оцінювання потреб у соціальних послугах.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС (120 годин). У тому числі: денна форма навчання: лекції – 16 годин, практичні заняття – 26 годин, самостійна робота – 78 годин; заочна форма навчання: лекції – 8 годин, практичні заняття – 10 годин, самостійна робота – 102 години.
Форма підсумкового контролю	Залік
Строки викладання дисципліни	Дисципліна може викладатися у 3 семестрі

Програма дисципліни

Назви тем

1.	Сутність супервізії у соціальній роботі.
2.	Основні компетенції супервізії.
3.	Переваги ефективної супервізії.
4.	Перешкоди для ефективної супервізії з точки зору підлеглих та з точки зору керівників.
5.	Ключові стандарти супервізії в соціальній роботі.
6.	Типи супервізії.
7.	Ситуаційне лідерство в соціальній роботі.
8.	Кейс-стаді з ситуаційного лідерства для супервізії в соціальній роботі.

Самостійна робота здобувача освіти

№ з/п	Зміст самостійної роботи
1.	Розкрити сутність супервізії у соціальній роботі.
2.	Охарактеризувати основні компетенції супервізії.
3.	Здійснити аналіз переваг ефективної супервізії.
4.	Проаналізувати процес моніторингу соціальної політики.
5.	Охарактеризувати перешкоди для ефективної супервізії з точки зору підлеглих та з точки зору керівників.
6.	Розкрити ключові стандарти супервізії в соціальній роботі.
7.	Охарактеризувати ситуаційне лідерство в соціальній роботі.
8.	Проаналізувати кейс-стаді з ситуаційного лідерства для супервізії в соціальній роботі.

Самостійна робота являється елементом Навчально-методичного комплексу дисципліни, затверджується кафедрою, підлягає щорічному перегляду з метою дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти. Список завдань надається здобувачам на першому занятті з певної теми. Самостійна робота з дисципліни виконується у формі індивідуальних завдань. Для здобувачів заочної форми навчання перевіркою підготовки в міжсесійний період являється контрольна робота (індивідуальна залікова робота). Усі завдання самостійної роботи мають бути виконані та здані (надіслані) викладачеві за день до проведення залікового заняття. Розмір шкали ЄКТС за навчальною дисципліною дорівнює 100 балам, а мінімальна позитивна оцінка починається з 60 балів

Організація навчання

Навчальні технології та форми і засоби навчання	На лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються здобувачі до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо. На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: розгорнута бесіда, обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо. Самостійну роботу здобувача викладач планує разом зі здобувачем, але виконує її здобувачем за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача; зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни.
Методи навчання	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: ➤ словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція); ➤ наочні (презентація, демонстрування; опорних сигналів; опорних конспектів); ➤ практичні методи (вправи; практичні завдання; спостереження). Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: ➤ метод проблемного викладу матеріалу; ➤ моделювання життєвих ситуацій; ➤ мозковий штурм; ➤ метод опори на життєвий досвід; ➤ навчальної дискусії; ➤ навчально-наукова проектна робота у форматі індивідуальної та командної роботи. Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: ➤ усного контролю; ➤ письмового контролю; ➤ самоконтролю та взаємоконтролю; ➤ рецензування відповідей.

Список рекомендованих джерел

Основна література:

1. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#n107>
2. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо супервізії працівників, які надають соціальні послуги. Наказ Мінсоцполітики від 12.06.2020 № 414. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0414739-20#Text>
3. Стратегія розвитку системи охорони здоров'я в Україні на 2021-2030 роки URL: <https://ipps.org.ua/analitychni-materiali/strategiya-rozvitku-sistemiokhoroni-zdorovya-v-ukrayini-na-2021-2030-roki/>
4. Закон України «Про систему охорони психічного здоров'я в Україні» від 15.01.2025 № 4223-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4223-20#Text>
6. Астремська І. В. Супервізія : профілактика та корекція емоційного вигорання працівників професій допомоги : монографія / І. В. Астремська. Миколаїв : Вид.-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2024. 132 с.
7. Браун, 2003 – Браун А., Боурн А. Супервізор у соціальній роботі : Супервізія догляду в громаді, денних та стаціонар. установах. К. : Унів. Вид-во “Пульсари”, 2003. 240 с.
8. Горішна Н. Супервізія у практиці соціальної роботи та підготовки соціальних працівників у США. Науковий вісник Ужгородського національного університету : Серія «Педагогіка. Соціальна робота». Ужгород, 2008. № 15. С. 8–18.
9. Грищенко С. Формування професійної майстерності у сфері супервізії в Канаді. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, І. Зимомря]. – Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. – Вип. 28. Том 1. – 292 с.
10. Іванова Н. В. Роль супервізії у професійному становленні соціального працівника. Науковий вісник ХДУ. Серія: Педагогічні науки. 2021. № 3(94). С. 118–122.
11. Івженко І. Супервізія як інструмент профілактики емоційного вигорання соціальних працівників. URL: [ZESZYTY NAUKOWE WYŻSZEJ SZKOŁY TECHNICZNEJ W KATOWICACH](https://zestyty.naukowe.wyzszejszkoły.technicznej.w.katowicach.pl/). - 2020, nr 12.
12. Ісаченко В. П. Супервізорство як один із атрибутів професіоналізму у соціальній роботі. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/5789/1/Supervizorstvo_yak_odyn_iz_atrybutiv_profesionalizmu_u_sotsialnii_roboti.pdf
13. Ісаченко В. Теоретико-методичні основи використання методу супервізії у закладах соціальної сфери. Соціальна робота та соціальна освіта. Вип. 2. 2019. С. 71-75.
14. Кодекс етики Національної асоціації соціальної роботи (NASW) URL: https://ukrayinska.libretexts.org/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96_%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%
15. Кровоконь Н. І. Стандарти та регламенти супервізії в соціальній роботі. Проблеми соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія. 2019. № 2 (14). С. 52-59.
16. Лук'янова Л. Б. Супервізія як чинник підвищення якості соціальних послуг. Соціальна робота і освіта. 2021. № 8(1). С. 52–61.
17. Малишко О. С. До проблеми профілактики професійного вигорання соціальних працівників засобами супервізії. Актуальні проблеми

досліджень у галузі соціальної педагогіки і соціальної роботи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищ. освіти, присвяч. 220-річчю від дня заснування Університету, Харків, 23 трав. 2024 р. / Харків. нац. пед.ун-т ім. Г. С. Сковороди та ін. ; редкол.: Ю. Д. Бойчук, С. В. Бережна, М. П. Васильєва та ін. Харків, 2024. С. 90–91.

18. Прокопенко І. Ф. Супервізія в соціальній роботі як засіб професійної підтримки фахівців. Соціальна робота і освіта. 2017. № 2. С. 23–30
19. Сінявська, Л. В. Супервізія як метод соціальної роботи / Л. В. Сінявська, М. І. Захаріна // Інноваційний потенціал соціальної роботи в сучасному світі: на межі науки та практики : матеріали I Міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 20-21 трав. 2021 р.). – Чернігів : НУ "Чернігівська політехніка", 2021. – С. 187-189.

Додаткова література:

20. Управління соціальним і гуманітарним розвитком: навч. посіб. / [авт. кол.: В. М. Купрійчук, М. В. Кравченко, В. П. Трощинський та ін.] за заг. ред. В. М. Купрійчука, М. В. Кравченко. – Житомир: Видавництво ЖДУ імені Івана Франка, 2025. – 200 с.
21. Соціальна і гуманітарна політика: підручник / [авт. кол. : В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.] ; за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, В. П. Трощинського. К. : НАДУ, 2016. 792 с.
22. Європейські стандарти соціогуманітарного розвитку: сутність та можливості застосування в Україні : моногр. / за заг. ред. В. А. Скуратівського, В. П. Трощинського. К. : НАДУ, 2014. 245 с.
23. Kravchenko M. Emerging Trends in Social Policy in the Conditions of COVID-19 Pandemic „Social Studies: Theory and Practice” (SSTP) Vol. 10, No. 1/2021 pp.17-29. DOI: 10.34858/sstp.1.2021.002
24. Кравченко М.В. Соціальні послуги територіальних громад України: актуальні потреби, проблеми, можливості. «Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2023. № 9(15) 2023. С. 951. – С.206-216. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9\(15\)-206-216](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-9(15)-206-216)
25. Мельничук Л. М., Кравченко М. В. Політика інклюзивного розвитку: проблеми впровадження в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення // Modernization of Public Authorities in the Digital State Format: Challenges and Prospects under Martial Law and Postwar Reconstruction : scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2025. 608 p. - С.417-438.
26. Мельничук Л. М., Кравченко М. В. Розвиток соціальної сфери України на засадах державно-приватного партнерства // SCIENCE AND EDUCATION IN THE THIRD MILLENNIUM: information technology, education, law, psychology, social security and work, management. International collective monograph. Volume II. Institute of Public Administration Affairs. Lublin, Polska, 2025. 410 p. S. 206-244.
27. O'Donoghue K. (2021). Developing and Supporting Effective Supervision in Social Work. Practice: Social Work in Action. № 33(1). С. 1–16.

Інформаційні ресурси:

28. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>
29. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. URL: <http://www.president.gov.ua/>
30. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
31. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України URL: [http:// www.msp.gov.ua](http://www.msp.gov.ua)
32. Міністерство охорони здоров'я України. URL: <https://moz.gov.ua>
33. Національна соціальна сервісна служба України. URL: <https://nssu.gov.ua/>

34. Національна програма ментального здоров'я «Ти як?». URL: <https://howareu.com/>
35. Глобальні цілі сталого розвитку 2030 URL: [http://www.un.org.ua/images/documents/3615/%D1%86%D1%96%D0%BB%D1%96_web\(2\).pdf](http://www.un.org.ua/images/documents/3615/%D1%86%D1%96%D0%BB%D1%96_web(2).pdf)
36. Лабораторія законодавчих ініціатив. URL: <https://parlament.org.ua/>
37. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
38. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

Загальна схема оцінювання

На останньому практичному занятті визначається накопичувальний бал поточної успішності за формулою: сума усіх оцінок за поточну діяльність поділена на кількість завдань (тем) та помножена на 12. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може набрати під час вивчення дисципліни: за поточну навчальну діяльність 60 балів, за результатами підсумкового контролю 40 балів. Підсумкова оцінка успішності з освітнього компонента для здобувачів, які успішно виконали програму освітнього компонента, є простою сумою оцінки за поточну та підсумкову успішність.

Національна оцінка	Бали за поточне оцінювання	Бали за підсумкове оцінювання	Загальна оцінка з дисципліни
«5» (відмінно)	54-60	36-40	90-100
«4» (добре)	42-53	28-35	70-89
«3» (задовільно)	36-41	24-27	60-69
«2» (незадовільно)	0-35	0-23	59 та нижче

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення студентів з освітнього компонента, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Оцінка ЄКТС	Статистичний показник
«А»	Найкращі 10% студентів
«В»	Наступні 25% студентів
«С»	Наступні 30% студентів
«D»	Наступні 25% студентів
«Е»	Останні 10% студентів

Шкала ЄКТС є відносною та встановлює належність студента до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників.

Політика опанування дисципліни

Здобувач вищої освіти зобов'язаний:

- 1) виконувати вимоги освітньої програми та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання:
 - не пропускати заняття без поважної причини та не запізнюватися;
 - брати активну участь в освітньому процесі, вести конспекти лекцій, практичних занять, готувати теоретичний та практичний

матеріал, виконувати передбачені курсом вправи та тестові завдання;

- здійснювати самостійну підготовку до занять згідно до затвердженого плану;
- відпрацьовувати пропущені заняття (лекції, практичні, семінарські) у вигляді рефератів, презентацій інших видів робіт згідно з темою заняття під час консультацій викладача за розкладом кафедри не пізніше завершення семестру;
- складати згідно з графіком поточний модульний контроль (ІНДЗ, контрольна робота) з дисципліни;

2) дотримуватись академічної доброчесності:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилатись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності (плагіат, фальсифікація, списування, обман тощо) здобувачі освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із Університету.